

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV PRÁCE: Vliv sociálního vyloučení na psychiku člověka

AUTOR: Zuzana Hasalíková

VEDOUCÍ: Karolina Diallo

Rok odevzdání práce: 2018

1. Téma práce (aktuálnost, náročnost, shoda s obsahem práce)			
vynikající	nadprůměrné	průměrné	podprůměrné
<p>Autorka připravovala téma své před necelými dvěma lety neúspěšně obhájené práce. S ohledem na širší problematiku, kterou název pokrývá, bakalářka práci zostřuje a věnuje se těm oblastem psychiky, které jsou sociálním vyloučením dotčeny nejvíce a ze sociální oblasti volí nezaměstnanost jako rizikový faktor vedoucí chudobě a sociální exkluzi. I tak do práce prosakují témata, která s tématem sice mohou souviset, ale tím, že je autorka v práci samostatně nijak neprezentuje, jsou tam navíc a živí zmatený dojem z práce. Mluví hlavně o romské problematice, která často kontaminuje obecnější témata (např. 1. odst. 3. kap. zčásti jasno hovoří o sociálním vyloučení Romů a celá třetí kapitola je více o nich než o nezaměstnanosti; obdobně v menší míře kap. 2). Práce by si proto zasloužila buď specifikující podtéma, nebo kapitole, kde by se Romům autorka věnovala samostatně, anebo alespoň zmínku v úvodu práce o tom, že autorka k tématu hodlá přistoupit prizmatem romské problematiky (vysvětlení se objevuje až na str. 20, nelogicky v kapitole o psychice). Využívá znalosti prostředí kladenských vyloučených lokalit, kde dříve jako dobrovolník vykonávala terénní práci.</p>			

2. Stupeň splnění cílů práce		
cíle plně splněny	částečně splněny	nesplněny
<p>Bakalářská práce sleduje tři cíle, jimiž je zmapování: 1) jakým způsobem život v sociálně vyloučené lokalitě ovlivňuje psychiku člověka, 2) faktorů, které souvisejí se sociálním vyloučením a jejich vliv na chování a prožívání osob z vyloučených lokalit, 3) jak trávení volného času osob ze sociálně vyloučených lokalit ovlivňuje začlenění do společnosti.</p> <p>Teorii, které autorka věnuje první polovinu práce a kde vytyčuje příčiny sociálního vyloučení a dopady na vybrané aspekty psychiky, podpírá mapujícím šetřením, kdy pomocí vlastního dotazníku zjišťuje odpovědi na otázky identické s cíli práce. Cíle proto mohly být formulovány odlišně: teorie totiž tvoří významnější část této práce; mapující dotazníkové šetření, které si nedělá nároky být výzkumem, by mělo být pro plnění cílů pouze podpůrné, nikoliv stěžejní. Při reflexi splnění cílů v závěru práce se autorka opírá jen o ně. Je velmi odvážné spoléhat na údaje o kauzalitě a korelaci na základě zjednodušeně (tzn. statisticky nesprávně) spočtených dat. Nějakou vypovídající hodnotu mít mohou (zvláště když měla autorka poměrně velký vzorek osob), ale je třeba k nim přistoupit s rozvahou, s rozmyslem a zdravě analyticky, což autorka neudělala.</p>		

3. Přístup k řešení (zhodnocení teoretických východisek, použitých postupů a metod)			
Vynikající	velmi dobrý	Průměrný	v podprůměrný
<p>Práce lze obsahově rozdělit na dvě části. V první autorka vychází z odborné literatury a internetových zdrojů, aby postihla problém z teoretického hlediska. Popisuje sociální exkluzi, dále vybírá ty části lidské psychiky, které jsou sociálním vyloučením poznamenatelné nejvíce, dále se ze sociálních jevů zaměřuje na nezaměstnanost a poukazuje na význam sociální práce ve vyloučených lokalitách. Zásadní kapitola o psychice je nedotažená, autorka sice správně postihuje psychické jevy exkluzi dotčené, ale popisuje je bohužel pouze obecně. Slibuje sice aplikaci obecně zpracovaných témat v kapitole následující, ale k nalezení tam není.</p> <p>V druhé představuje své šetření, kdy vytvořila dotazník, který nechala vyplnit 51 osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách v Kladně. Nespecifikuje, že se jedná o Romy, čtenář si to musí domýšlet z kontextu práce. Autorčino šetření není výzkumem, a ač jej za výzkum správně neoznačila, ke zjištěním přistupuje absolutisticky bez zohlednění rizik, které z charakteru šetření jako takového vyplývají, bez kritické reflexe.</p>			

4. Logická stavba práce			
Vynikající	velmi dobrá	Průměrný	Podprůměrná

Vysvětlení, kterými autorka zakončuje každou kapitulu, by se jednoznačně lépe uplatnily v úvodu kapitoly, aby čtenáře připravily na to, co se bude v kapitole řešit a jakými způsoby k tomu bude autorka přistupovat. Struktura práce podle obsahu je přijatelná, k vytknutí je však i smíšený obsah kapitol, kdy se do názvem vytyčeného tématu prolíná i téma Romů (viz výše).

5. Formální úroveň práce

vynikající	velmi dobrá	průměrná	podprůměrná
------------	-------------	-----------------	-------------

Žádná z formálních náležitostí práci nechybí, někde se objeví špatné formátování písma či řádkování (namátkou str. 36, 46), formálně špatné používání uvozovek a procentuálního určení. Počet stran převyšuje počet povolený pro tento typ závěrečné práce, na což byla autorka vícekrát upozorněna.

6. Odborná jazyková úroveň práce

vynikající	velmi dobrá	průměrná	podprůměrná
------------	-------------	----------	--------------------

Občas se v práci objeví méně srozumitelné věty, v práci je k nalezení mnoho chyb (převážně v interpunkci).

7. Vhodnost použitých zdrojů při tvorbě práce

Vynikající	velmi dobré	Dobré	dostačující
------------	--------------------	-------	-------------

Seznam použitých zdrojů je rozsáhlý, jsou v něm k nalezení kvalitní publikace i relevantní důvěryhodné internetové zdroje.

Práci k obhajobě					Doporučuji		nedoporučuji
S klasifikací							
1	1-2	2	2-3	3	3-4		

Studentka předkládá přepracovanou verzi své bakalářské práce, která zohledňuje výtky vedoucí i oponentky. Jednotlivé kapitoly i podkapitoly lépe tématicky cílí a zpracovává více do hloubky, přesto se ani tentokrát nevyhnula nepřehlédnutelným nedostatkům. Jako vedoucí si dovoluji při hodnocení zohlednit autorčinu snahu a poctivost při psaní. V průběhu posledního roku pravidelně zasílala části práce ke kontrole, mnoho hodin jsme strávily osobními konzultacemi. Práce není odbytá, domnívám se, že toto je maximální úroveň zpracování bakalářské práce, které je Zuzana Hasalíková schopna. Obě části práce jsou na stejné – slabší, leč ještě přijatelné - úrovni.

Otázky k obhajobě

- 1) Bylo by možné dosáhnout cílů práce i jiným způsobem než šetřením realizovaným v romské komunitě?

V Praze dne 12.4.2018